

BOSNA I HERCEGOVINA
Konkurencijsko vijeće

БОСНА И ХЕРЦЕГОВИНА
Конкуренцијски савјет

MIŠLJENJE

po zahtjevu Ministarstva komunikacija i prometa BiH

Sarajevo,
septembar, 2018. godine

Broj: 01-26-7-011-4/18
Sarajevo, 18.09.2018. godine

Na osnovu člana 25. stav (1) tačka f) Zakona o konkurenciji ("Službeni glasnik BiH", br. 48/05, 76/07 i 80/09), a po Zahtjevu Ministarstva komunikacija i prometa BiH, ul. Trg Bosne i Hercegovine 1/IV, 71 000 Sarajevo, zaprimljenog od strane Konkurencijskog vijeća BiH dana 06.08.2018. godine pod brojem: 01-26-7-011-1/18, Konkurencijsko vijeće, na 37. (tridesetsedmoj) sjednici održanoj dana 18.09.2018. godine, je donijelo

MIŠLJENJE

Ministarstvo komunikacija i prometa BiH, Trg Bosne i Hercegovine 1/IV, 71 000 Sarajevo (u daljem tekstu: Ministarstvo ili Podnosilac zahtjeva) podnijelo je Konkurencijskom vijeću BiH Zahtjev za davanje mišljenja broj: 03-29-1-4350-1/18 od 02.08.2018. godine, zaprimljen pod brojem: 01-26-7-011-1/18 dana 06.08.2018. godine, (u daljem tekstu: Zahtjev).

U Zahtjevu se u bitnom navodi sljedeće:

- Na osnovu člana 28. stav (4) Zakona o međunarodnom i međuentitetskom cestovnom prijevozu ("Službeni glasnik BiH", br. 1/02 i 14/03, u daljem tekstu: Zakon) dana 21.07.2017. godine, Ministarstvo je donijelo Pravilnik o CEMT dozvolama ("Službeni glasnik BiH", broj 52/17, u daljem tekstu: Pravilnik), koji je napravio velike pozitivne pomake u oblasti raspodjele i korištenja CEMT dozvola;
- Nakon godinu dana njegove primjene uočila se potreba za dodatnim unaprjeđenjem Pravilnika u tri segmenta:
 - rješavanje otvorenog pitanja pravne i poslovne sigurnosti cestovnih prijevoznika koji uredno koriste CEMT dozvole;
 - preciziranje mjerila iskorištenosti dozvola, te
 - redefiniranje načina i postupka vođenja evidencije o korištenju dozvola.

Ministarstvo je ovim Zahtjevom zatražilo mišljenje po pitanju izmjene i dopune Pravilnika i to u dijelu koji se odnosi na rješavanje otvorenog pitanja pravne i poslovne sigurnosti cestovnih prijevoznika koji uredno koriste CEMT dozvole, ali i ostale dvije izmjene, ukoliko to Konkurencijsko vijeće ocijeni potrebnim.

U Zahtjevu se dalje navodi:

- U Poglavlju II Pravilnika, propisan je *postupak i kriteriji za raspodjelu CEMT dozvola*, pri čemu ne postoji nikakva pravna i poslovna sigurnost na osnovu koje bi prijevoznici koji godinama ili čak desetljećima investiraju višemilijunske iznose u nabavu ili obnovu voznog parka sukladno najvišim europskim standardima, upošljavaju nove vozače i uredno koriste CEMT dozvole imali bilo kakav oblik pravne i poslovne sigurnosti;
- Navedeno podrazumijeva nemogućnost bilo kakvog strateškog ili planskog pristupa i stalnu poslovnu neizvjesnost prijevoznika i ima za posljedicu pojavu napuštanja ozbiljnih prijevozničkih firmi Bosne i Hercegovine i ponovnu registraciju istih u Republici Hrvatskoj ili Republici Sloveniji, zemlje članice Evropske unije, rasterećene svih barijera i ograničenja po pitanju dozvola, koje svojim prijevoznicima pružaju punu pravnu i poslovnu sigurnost, kad su dozvole za cestovni prijevoz tereta u pitanju;
- U prethodnom razdoblju od nekoliko godina, samo u postupku raspodjele CEMT dozvola, evidentiran je prosjek od 500 novonabavljenih vozila sredinom ili u drugoj polovini godine.

Uzimajući u obzir da je 200.000 KM prosječna vrijednost jednog kompleta novog vozila s poluprikolicom, ne računajući daleko skuplje poluprikolice hladnjače, silo vozila ili neki od drugih oblika specijalnih kompleta, dolazi se do godišnje investicije u ovaj sektor od 100.000.000 KM, u koje nisu uračunata ulaganja u nove parkirne, servisne ili skladišne prostore, te ostale investicije koje neminovno proizilaze iz ovog oblika ulaganja; Pod pretpostavkom da je od prethodno navedenih 500 vozila polovina rabljenih, a u podnesku se navodi da je poznato da nije, te ukoliko se ovaj iznos prepolovi na 50%, dobije se minimalna investicija od 50.000.000 KM godišnje; Za zemlju ekonomskog razvoja kakva je Bosne i Hercegovina, s bruto domaćim proizvodom u 2016. godini od 8.516 KM ili 4.354 EUR ili 4.817 USD po stanovniku, Ministarstvo cijeni da ovaj podatak nije zanemariv.

Slijedom navedenog, Ministarstvo smatra potrebnim da se izvrši izmjena i dopuna Pravilnika na način da se u Poglavlju II Pravilnika unese novi stavak koji bi glasio:

"Ukoliko je podnosilac koristio u tekućoj godini dodijeljene CEMT dozvole u skladu sa Zakonom i ovim Pravilnikom, Ministarstvo utvrđuje korištenje istih dozvola po vrsti i broju i za narednu godinu, ako su minimalno zadržani svi elementi na osnovu kojih su dozvole dodijeljene za tekuću godinu prema tehničkim zahtjevima u pogledu kvaliteta voznog parka."

Na ovaj način, kako se navodi u Zahtjevu, podnosioci zahtjeva iz cijele Bosne i Hercegovine bi dobili minimalni oblik pravne i poslovne sigurnosti na osnovu koje bi im bio osiguran dugoročni strateški pristup vrlo ozbiljnim investicijama i upošljavanju novih vozača ili pratećeg osoblja u ovom sektoru, a njihov dalji razvoj ovisio bi o njihovom planskom i strateškom pristupu. Posebno se naglašava da se navedeno odnosi potpuno jednako na prijevoznike iz Federacije Bosne i Hercegovine, Republike Srpske i Distrikta Brčko Bosne i Hercegovine.

Podrška Ministarstva, kako se dalje ističe, ostalim ili eventualno novoregistriranim prijevoznicima ne izostaje, nego se pojačava kroz približno 65.000 dostupnih jednokratnih bilateralnih ili dozvola za treće zemlje.

Ministarstvo u svom Zahtjevu dalje novodi da:

- u sastavu Ministarstva postoji Inspektorat nadležan, između ostalog, za kontrolu pravilnog korištenja CEMT dozvola, koje se redovno provode na terenu ili u sjedištima prijevoznika. Samo za pet mjeseci tekuće godine, Inspektorat Ministarstva je obradio ukupno 5248 izvještaja o korištenju CEMT dozvola. Tada je od 193 prijevoznika zatražena dokumentacija o korištenju CEMT dozvola na provjeru i provođenje postupka, na osnovu koje je, u skladu sa odredbama Pravilnika, izrečeno ukupno 116 mjera upozorenja te 30 Rješenja o povlačenju CEMT dozvola, i to:
 - CEMT dozvola koja važi za Austriju, a ne važi za Italiju i Grčku 1 kom;
 - CEMT dozvola koja važi za Italiju, a ne važi za Austriju i Grčku 4 kom;
 - CEMT dozvola koja ne važi za Austriju, Italiju i Grčku 25 kom;
- Ova kontrola se provodi redovno u sjedištima prijevoznika te na graničnim prijelazima, a podaci se odnose samo od 01.01.2018. do 31.05.2018. godine, obzirom da je period nakon 01.06.2018. godine u obradi.
- Ministarstvo ima kapacitet provoditi stalnu kontrolu pravilnog korištenja dozvola, što je ključni podatak koji se vrednuje od strane Međunarodnog prometnog foruma (ITF) prilikom raspodjele Bazne kvote (BQ) dozvola zemljama.

Članom 13. stav (1) Pravilnika propisana su minimalna mjerila iskorištenosti, što je Inspektoratu Ministarstva, kako se navodi u Zahtjevu, omogućilo sistemski pristup kontroli načina korištenja dodijeljenih CEMT dozvola, a što je u prethodnom razdoblju predstavljalo ozbiljan problem.

Aktivan pristup Inspektorata Ministarstva od donošenja Pravilnika rezultirao je povlačenjem ili vraćanjem nekorištenih CEMT dozvola ali i uočavanjem pojave da određeni prijevoznici koriste, preciznije zlorabljavaju, mogućnost formalne evidencije korištenja CEMT dozvola u prijevozu tereta koji je važećim sporazumima oslobođen obaveze posjedovanja dozvola. Na ovaj način, formalno se evidentira korištenje CEMT dozvole, iako se ista u osnovi ne koristi, time izbjegavajući mogućnost povlačenja CEMT dozvole i ponovne dodjele onim prijevoznicima kojima je uistinu neophodna.

Ministarstvo navedeno smatra opravdanim razlogom za izmjenu i dopunu Pravilnika, na način da se u Poglavlju III Pravilnika unese novi stav koji glasi:

"Korištenje CEMT dozvole u prijevozu koji je prema međunarodnim sporazumima oslobođen obaveze posjedovanja dozvola ne može se evidentirati kao korištenje CEMT dozvole." eventualno u nastavku stava (1) člana 13: "osim za prijevoze koji su prema međunarodnim sporazumima oslobođeni obaveze posjedovanja dozvola."

Na kraju, članom 13. stav (3) i (5) Pravilnika je propisano:

"(3) Kopije listova iz dnevnika vožnje iz stava (2) ovog člana, s kopijom CMR obrasca za vožnje s teretom, odvajaju se i dostavljaju Komori najkasnije do 20. u mjesecu, za prethodni mjesec, radi vođenja evidencije o korištenju dozvola."

(5) Nakon obrade dokumenata iz stava (3) ovog člana, Komora je dužna dostaviti Ministarstvu izvještaj najkasnije u roku od 30 dana od dana prijema dokumenata iz stava (3) ovog člana".

Nakon niza godina, kako se dalje navodi u Zahtjevu, u Ministarstvu je implementiran software koji će omogućiti pravovremene aktivnosti vezane uz CEMT dozvole, uključujući i obradu izvještaja o korištenju CEMT dozvola. Ministarstvo je pripremio i prijedlog izmjena i dopuna Pravilnika o unutarnjoj organizaciji, u kojima je predviđeno radno mjesto vezano i za obradu izvještaja o korištenju CEMT dozvola. Ministarstvo stoga smatra potrebnim izvršiti izmjene i dopune člana 13, stav (3) i (5) Pravilnika na način da se riječi "Komori" zamjenjuju riječima "Ministarstvu", nakon čega će dalje aktivnosti po pitanju obrade CEMT izvještaja preuzeti Inspektorat Ministarstva, u saradnji sa Sektorom za promet.

Cilj izrade izmjena i dopuna Pravilnika prvenstveno jest uvođenje minimalne pravne i poslovne sigurnosti cestovnih prijevoznika koji uredno koriste CEMT dozvole ali i preciziranje mjerila iskorištenosti dozvola, te redefinicije načina i postupka vođenja evidencije o korištenju CEMT dozvola.

Pravni osnov izrade novog Pravilnika Ministarstvo nalazi u članu 28. stav (4) Zakona, kojim je propisano:

"(4) Bliže odredbe o kriterijima, postupku i načinu raspodjele stranih dozvola za prijevoz roba domaćim prijevoznicima, pravilnikom propisuje ministar."

U konačnici, Ministarstvo cijeni potrebnim pronaći način da cestovnim prijevoznicima, kao ravnopravnim poreznim obveznicima u oba entiteta i Distriktu Brčko, odnosno cijeloj Bosni i Hercegovini, u skladu sa svojim mogućnostima, na minimalan način pruži najmanji oblik pravne i poslovne sigurnosti.

Imajući u vidu navode iz predmetnog Zahtjeva Konkurencijsko vijeće je ocijenilo potrebnim od Ministarstva zatražiti dodatna pojašnjenja i informacije što je i učinilo dana 09.08.2018. godine aktom broj: 01-26-7-011-2/18. Od Ministarstva je tom prilikom zatraženo da Konkurencijskom vijeću obezbijedi sljedeće informacije i to:

- da li se navedeni Pravilnik odnosi samo na dozvole za obavljanje međunarodnog prijevoza u Austriji, Italiji i Grčkoj, te kako je isto pitanje uređeno sa drugim evropskim zemljama;
- da li su navedene izmjene i dopune predmetnog Pravilnika u skladu sa pravilima Međunarodnog prometnog foruma (ITF) obzirom da se u članu 3 . Pravilnika (koji je na snazi) navodi da „ITF stavlja na raspolaganje baznu kvotu CEMT dozvola zemljama članicama ITF-a za svaku godinu“, te na koji način je predmetno pitanje, na koje se odnosi Zahtjev za davanje mišljenja, riješeno u zemljama u regionu;
- u kojoj mjeri (procentu, broju) se ukupan odobreni broj (kontingent) CEMT dozvola mijenja iz godine u godinu, te u kojoj mjeri (kvantitativno) bi se ograničio broj „slobodnih“ dozvola u odnosu na broj dozvola čiji bi se korištenje produžilo za narednu godinu;
- da li će doći i do promjene u sistemu bodovanja obzirom da je jedan od kriterija za raspodjelu CEMT dozvola ostvarena neto dobit po vozilu za prethodnu kalendarsku godinu jer navedeno nije istaknuto kroz izmjene i dopune predmetnog Pravilnika;

- Prema članu 3. Pravilnika Međunarodni prometni forum (ITF) stavlja na raspolaganje baznu kvotu CEMT dozvola zemljama članicama ITF-a za svaku godinu, a koja predstavlja osnovicu za izračunavanje godišnjeg kontingenta. Godišnji kontingent dozvola određuje Ministarstvo. Zatraženo je od Ministarstva da pojasni da li se pokazalo da je određeni godišnji kontingent dozvola dovoljan nasuprot potražnje za istim od strane prijevoznika, odnosno da li se u praksi dešava da uredni zahtjevi prijevoznika za dozvolama ne budu odobreni iz razloga ograničenog broja dozvola;

Od Ministarstva je također zatraženo pojašnjenje kako će se navedene izmjene i dopune Pravilnika odraziti na sve novoregistrirane prijevoznike, kao i prijevoznike koji iz bilo kojeg razloga po prvi put apliciraju za navedene dozvole uzimajući u obzir navode iz Zahtjeva koji kažu da „Podrška Ministarstva ostalim ili eventualno novoregistriranim prijevoznicima ne izostaje, nego se pojačava kroz približno 65.000 dostupnih jednokratnih bilateralnih ili dozvola za treće zemlje“. Potrebno je bilo da Ministarstvo pojasni navedeno u smislu o kakvim dozvolama je riječ, prema kojim zemljama i na koji način su ove dozvole u vezi sa CEMT dozvolama na koje se odnosi predmetni Pravilnik, odnosno izmjene i dopune Pravilnika.

Konkurencijsko vijeće je zatražilo i da se Ministarstvo očituje i o opravdanosti stava (5) člana 13. Pravilnika ukoliko se, kako se navodi u Zahtjevu, riječi „Komori“ zamjenjuju riječima „Ministarstvu“ .

Na kraju akta Konkurencijsko vijeće je zatražilo i da Ministarstvo dostavi i tekst Izmjena i dopuna Pravilnika o CEMT dozvolama (uz Zahtjev za davanje mišljenja dostavljen je samo važeći Pravilnik o CEMT dozvolama).

Postupajući po traženju Konkurencijskog vijeća Ministarstvo je dana 07.09.2018. godine pod brojem: 01-04-29-1-4-4350-3/18 Konkurencijskom vijeću uputilo podnesak Dodatna pojašnjenja i informacije po Zahtjevu za mišljenje i preporuke na izmjene i dopune Pravilnika o CEMT dozvolama, zaprimljen dana 14.09.2018. godine zaprimljen pod brojem: 01-26-7-011-3/18 (u daljem tekstu: Podnesak broj: 01-26-7-011-3/18), pružajući tražene informacije i to:

- Važećim Pravilnikom o CEMT dozvolama definirano je da je CEMT dozvola multilateralna dozvola na osnovu koje je dopušteno obavljanje međunarodnog prijevoza tereta između država članica Međunarodnog prometnog foruma (ITF) ili u tranzitu preko državne teritorije jedne ili više država članica ITF-a. Navedene dozvole koje važe za *Austriju, Italiju i Grčku* su kritične dozvole, s obzirom na to da je raspoloživi kontingent takvih dozvola daleko manji od broja zahtjeva prijevoznika, stoga bi mjerila za raspodjelu tih dozvola bez ikakve sumnje trebala biti stroža.

Spomenuto pitanje na sličan način je uređeno i u zemljama u regionu. Tako je Pravilnikom o raspodjeli dozvola za međunarodni prijevoz tereta (NN 122/2013) Republike Hrvatske „kritična dozvola“ definirana kao dozvola na temelju koje je dopušten pristup i obavljanje prijevoza tereta u državi, za koju se na osnovu praćenja korištenja dozvola, u određenom vremenskom periodu, utvrdi da je broj razmijenjenih dozvola manji od iskazanih potreba za prijevozom, te da se kritičnim dozvolama smatraju i CEMT dozvole.

Naprijed navedenim Pravilnikom također su propisana i mjerila za raspodjelu CEMT dozvola i to: najmanje dva EURO 5 ili EURO 6 teretna motorna vozila za jednu CEMT

dozvolu koja važi na teritoriji Austrije, zatim najmanje jedno EURO 5 ili EURO 6 teretno motorno vozilo za jednu CEMT dozvolu koja važi na teritoriji Italije i najmanje jedno EURO 5 ili EURO 6 teretno motorno vozilo za jednu CEMT dozvolu koja ne vrijedi na teritoriji Austrije i Italije.

Iz prethodno navedenog prozilazi da se Pravilnik odnosi i na dozvole za obavljanje međunarodnog prijevoza u Austriji, Italiji i Grčkoj, ali novi stav u članu 7. izmjenjena i dopuna Pravilnika se odnosi samo na dozvole za obavljanje međunarodnog prijevoza u Austriji, Italiji i Grčkoj.

Na nivou ITF-a, na ministarskoj konferenciji održanoj 28.05.2015. godine, usvojena je Povelja kvalitete (Quality Charter), koja ima za cilj ujednačavanje pravila na nivou svih članica ITF-a, prema kojima svi prijevoznici iz država članica ITF-a koji koriste CEMT dozvole moraju zadovoljavati iste standarde.

Pored pomenutih standarda, jedan od najvažnih kriterija za veći broj dodijeljenih dozvola jeste i kvaliteta voznog parka. Važećim Pravilnikom definirano je da se dozvole mogu isključivo koristiti prema sljedećim EURO karakteristikama vozila: „EURO V sigurno“ „EEV sigurno vozila“ i „EURO VI sigurno vozilo“. Predloženim izmjenama i dopunama želi se podstaknuti ulaganje u vozni park, jer više EURO sigurnih vozila znači veći broj dozvola prilikom određivanja bazne kvote za CEMT dozvola za državu članicu ITF-a.

U zemljama u regionu na identičan način je riješeno predmetno pitanje. Tako je, kada je u pitanju Republika Hrvatska, Pravilnikom o raspodjeli dozvola za međunarodni prijevoz tereta (NN 122/2013) propisan postupak i način raspodjele stranih dozvola za međunarodni prijevoz tereta domaćim prijevoznicima kao i dodatna mjerila za raspodjelu pojedinih vrsta stranih dozvola. Nadalje, kada je u pitanju raspodjela „austrijskih dozvola“, na njih se primjenjuju sljedeća mjerila: najmanje dva EURO 5 ili EURO 6 teretna motorna vozila za jednu CEMT dozvolu koja vrijedi na teritoriji Austrije i posjedovanje licence za obavljanje međunarodnog prijevoza tereta najmanje dvije godine od dana izdavanje licence do dana podnošenja zahtjeva za izdavanje CEMT dozvole. Odredbama istog Pravilnika, tačnije članom 12. stav 5., propisano je da prednost pri dobijanju CEMT dozvole ima prijevoznik koji je uspješno koristio CEMT dozvolu u prethodnom periodu.

Prema navodima iz dopune Zahtjeva, predložene izmjene i dopune važećeg Pravilnika su u skladu sa pravilima ITF-a. Također, u dopuni Zahtjeva se dalje navodi i:

- Baznu kvotu za zemlje članice ITF-a određuje ITF. Tako, u ovom trenutku, bazna kvota za Bosnu i Hercegovinu iznosi 129. Također, pravilima ITF-a određeno je da se ukupan broj raspoloživih dozvola dobija tako da se bazna kvota množi sa brojem 10 za vozila EURO 5 karakteristika i sa brojem 12 za vozila EURO 6 karakteristika, pri čemu vozila nižih EURO karakteristika uopće ne sudjeluju u raspodjeli dozvola ili je njihovo sudjelovanje zanemarivo.

S obzirom da prijevoznici i korisnici ovih dozvola iz godine u godinu obnavljaju vozni park kupovinom novih vozila EURO 6 karakteristika, Ministarstvo svake godine preuzima sve veći broj dozvola u okviru bazne kvote.

U tom smislu, prema navodima iz dopune Zahtjeva, broj „slobodnih“ dozvola se ne bi ograničavao već bi se povećavao iz godine u godinu.

Na upit Konkurencijskog vijeća da li će doći i do promjene u sistemu bodovanja obzirom da je jedan od kriterija za raspodjelu CEMT dozvola ostvarena neto dobit po vozilu za prethodnu kalendarsku godinu u dopuni Zahtjeva Ministarstva istaknuto je da „predloženim izmjenama i dopunama Pravilnika o CEMT dozvolama neće doći do promjene u sistemu bodovanja, a kriterij neto dobit po vozilu je stimulativni, a ne obavezni kriterij i odnosi se samo na one prijevoznike koji uredno prikazuju sve svoje prihode, a što bi trebalo biti uzeto u obzir prilikom raspodjele dozvola.“

Nadalje, u dopuni Zahtjeva je i istaknuto da, kad su CEMT dozvole u pitanju, predloženim izmjenama i dopunama se ne ograničava pristup novoregistriranih prijevoznika i prijevoznika koji prvi puta podnose zahtjev, jer prijevoznici imaju pristup dozvolama koje nisu kritične, kao i CEMT dozvolama koje su nepreuzete, vraćene i povučene. Također, više od 65.000 bilateralnih ili jednokratnih dozvola godišnje je na raspolaganju svim, tako i novoregistriranim prijevoznicima, a u okviru ovog broja, osim ostalih, su i dozvole za Austriju, Italiju i Grčku.

Pravilnik o kriterijima, postupku i načinu raspodjele stranih dozvola za prijevoz tereta domaćim prijevoznicima („Službeni glasnik BiH“, br 35/02 i 79/09) dozvolu za međunarodni prijevoz tereta definirao je kao dozvolu koju Bosna i Hercegovina dobije od strane države, na osnovu koje domaći prijevoznik ima pravo obavljati poslove međunarodnog prijevoza tereta, dok je bilateralna dozvola ona dozvola na osnovu koje prijevoznik ima pravo obavljati jednu vožnju u odlasku i jednu vožnju u povratku između dvije države i čija se kvota određuje bilateralnim sporazumima.

Za razliku od prethodno pomenutih dozvola, CEMT dozvola je multilateralna dozvola na osnovu koje je dopušteno obavljanje međunarodnog prijevoza tereta između država članica ITF-a ili u tranzitu preko državne teritorije jedne ili više država članica ITF-a.

Odgovarajući na pitanje Konkurencijskog vijeća o opravdanosti stava (5) člana 13. Pravilnika ukoliko se, kako se navodi u Zahtjevu, riječi „Komori“ zamjenjuju riječima „Ministarstvu“ u dopuni Zahtjeva istaknuto je sljedeće:

- U toku obavljanja inspekcijuskog nadzora u vezi s korištenjem dodijeljenih CEMT dozvola uočeno je ozbiljno kašnjenje u obradi i dostavljanju izvještaja o korištenju CEMT dozvola od strane Vanjskotrgovinske komore Bosne i Hercegovine (u daljem tekstu: Komora). Također, prilikom kontrole Inspektorata Ministarstva utvrđeno je da dio dostavljenih izvještaja nije pouzdan te da je potrebno ponovno provesti kontrolu dostavljenih podataka čime je posao Inspektorata značajno usporen i otežan. Osim toga, Komora je bez bilo kakve suglasnosti Ministarstva ili Vijeća ministara Bosne i Hercegovine obradu izvještaja o korištenju CEMT dozvola najprije uslovljavala plaćanjem članstva Komori, a potom i uvela i mjesečnu naknadu za obradu izvještaja, što su opredjeljujući razlozi za ovu izmjenu.

Neovisno o navedenom, kako se na kraju navodi u dopuni Zahtjeva, predložena izmjena niti u jednom dijelu ne utječe na konkurentnost postojećih ili novoregistriranih prijevoznika posebno ističući da je Ministarstvo uvelo software namijenjen Sektoru za promet i Inspektoratu Ministarstva, predviđen, između ostalog, i za ove namjene, odnosno obradu CEMT izvještaja.

U prilogu Podneska broj: 01-26-7-011-3/18 dostavljen je tekst Nacrta pravilnika o izmjenama i dopunama Pravilnika o CEMT dozvolama, kojim su tačno precizirane izmjene važećeg Pravilnika o CEMT dozvolama. U odnosu na prvobitni Zahtjev i navode iz istog utvrđeno je da je u dostavljenom Nacrtu pravilnika o izmjenama i dopunama Pravilnika o CEMT dozvolama došlo do određenih izmjena u odnosu na Zahtjev za davanje mišljenja broj: 03-29-1-4350-1/18 od 02.08.2018. godine.

Tako je uvidom u tekst dokumenta Nacrt pravilnika o izmjenama i dopunama Pravilnika o CEMT dozvolama utvrđeno da će izmjene, u bitnom, biti sljedeće i to:

- Članom 1. Nacrta, u Pravilniku o CEMT dozvolama („Službeni glasnik BiH“, broj 52/17), u članu 6. iza stava (5) dodaje se novi stav (6) koji glasi:

„(6) Zahtjev prijevoznika koji ne postupi po rješenjima Ministarstva izdatih u skladu sa Zakonom o međunarodnom i međuentitetskom cestovnom prijevozu, u vezi načina korištenja bilo koje dodijeljene dozvole, neće biti razmatrani.“

- Članom 2. Nacrta, u članu 7. dodaje se novi stav (2) koji glasi:

„(2) Prijevozniku, koji je u tekućoj godini dozvolu za Austriju ili Italiju ili Grčku koristio na način propisan članom 13. Pravilnika i koji za vrijeme važenja dodijeljene dozvole ima isti broj i kvalitet voznog parka, kao u vrijeme dobijanja iste, za narednu godinu se dodijeljuje ista dozvola, ukoliko u zahtjevu ne navede drugačije.“

- Članom 3. Nacrta, u članu 13. u stavu (1) iza tačke b) dodaje se nova tačka c) koja glasi:

„c) dozvolom koja važi za Grčku, prijevoznik mjesečno ne obavi najmanje četiri vožnje sa teretom, od kojih 50% prema Grčkoj, uključujući tranzit,“

Dosadašnja tačka c) postaje tačka d).

Iza dosadašnjeg stava (1) dodaje se novi stav (2) koji glasi:

„(2) Vožnjom pod teretom ne podrazumijeva se vožnja za koju, prema bilateralnom sporazumu, nije potrebna dozvola.“

U dosadašnjem stavu (3) riječ „Komori“ se zamjenjuje riječju „Ministarstvo“.

Dosadašnji stav (5) se briše.

Dosadašnji st. (3) i (4) postaju st. (4) i (5).

Shodno članu 4. Nacrta pravilnika o izmjenama i dopunama Pravilnika o CEMT dozvolama „Ovaj Pravilnik stupa na snagu narednog dana od dana objavljivanja u „Službenom glasniku BiH“, a „Član 2. ovog Pravilnika primjenjuju se za raspodjelu CEMT dozvola počevši od 2020. godine.“

Imajući u vidu sve naprijed navedeno, a naročito tekst Nacrta izmjena i dopuna Pravilnika o CEMT dozvolama, Konkurencijsko vijeće ističe sljedeće:

Konkurencijsko vijeće nadležno da, u skladu sa članom 25. stav (1) Zakona propisuje i daje tumačenje općih i posebnih definicija konkurencijskih pojmova te daje mišljenja i preporuke o bilo kojem aspektu konkurencije, po službenoj dužnosti ili na zahtjev državnog organa, privrednog subjekta ili društva.

Pored toga Konkurencijsko vijeće, u skladu sa odredbama istog člana Zakona, na nacрте i prijedloge zakona i drugih propisa iz oblasti koje imaju uticaja na tržišnu konkurenciju, daje mišljenje o njihovoj saglasnosti sa Zakonom o konkurenciji.

Shodno svemu naprijed navedenom, a uzimajući u obzir sadržaj Zahtjeva za davanje mišljenja kao i Podneska broj: 01-26-7-011-3/18, Konkurencijsko vijeće je kao konačni stav Ministarstva po pitanju planiranih izmjena i dopuna predmetnog Pravilnika uzelo u obzir Podnesak broj: 01-26-7-011-3/18, zaprimljen dana 14.09.2018. godine, tim više što je u prilogu istog dostavljen i tekst Nacrta pravilnika o izmjenama i dopunama Pravilnika o CEMT dozvolama kao i dodatna pojašnjenja i informacije.

S tim u vezi, CEMT dozvola je multilateralna dozvola na osnovu koje je dopušteno obavljanje međunarodnog prijevoza tereta između država članica ITF-a ili u tranzitu preko državne teritorije jedne ili više država članica ITF-a. Prema navodima iz Podneska broj: 01-26-7-011-3/18 od 14.09.2018. godine, kad su CEMT dozvole u pitanju, predloženim izmjenama i dopunama se ne ograničava pristup novoregistriranih prijevoznika i prijevoznika koji prvi puta podnose zahtjev, jer prijevoznici imaju pristup dozvolama koje nisu kritične, kao i CEMT dozvolama koje su nepreuzete, vraćene i povučene.

Također, više od 65.000 bilateralnih ili jednokratnih dozvola godišnje je na raspolaganju svim, tako i novoregistriranim prijevoznicima, a u okviru ovog broja, osim ostalih, su i dozvole za Austriju, Italiju i Grčku.

Konkurencijsko vijeće je uzelo u obzir i navode Ministarstva da prijevoznici i korisnici ovih dozvola iz godine u godinu obnavljaju vozni park kupovinom novih vozila EURO 6 karakteristika te Ministarstvo svake godine preuzima sve veći broj dozvola u okviru bazne kvote. U tom smislu, prema navodima iz Podneska broj: 01-26-7-011-3/18, broj „slobodnih“ dozvola se ne bi ograničavao već bi se povećavao iz godine u godinu te, s toga, odredbe Pravilnika o izmjenama i dopunama Pravilnika o CEMT dozvolama neće dovesti do sprečavanja, ograničavanja ili narušavanja tržišne konkurencije, kako je i navedeno u dispozitivu ovog Mišljenja.

Pored navedenog Konkurencijsko vijeće je cijenilo i činjenicu, kako se navodi u podnesku Ministarstva, da je u zemljama u regionu na identičan način riješeno predmetno pitanje.

Na osnovu svega navedenog, Konkurencijsko vijeće smatra da je Nacrt Pravilnika o izmjenama i dopunama Pravilnika o CEMT dozvolama Ministarstva komunikacija i prometa BiH usaglašen sa Zakonom o konkurenciji.

Ovo mišljenje je dato isključivo na osnovu podataka navedenih u Zahtjevu, te ukoliko dati podaci odstupaju od stvarnog činjeničnog stanja ovo mišljenje se ne može primijeniti niti se može primijeniti u nekom drugom postupku.

Predsjednica

Adisa Begić